

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Kossuth a közigazgatási vitáról.

Kossuth Lajos Helfy Ignác orsz. képviselőhöz levelet intézett, melyben kifejti nézeteit a közigazgatási vitáról. A függetlenségi párt magatartásának fényes elégtételt szolgáló levél következőképen hangzott.

Turin, 22. Via dei Mula
 augusztus 11. 1891.

Kedves barátom!

A hiven teljesített kötelesség értevel pihenhetnek meg önök a hosszú harc fátalmái után — Bravi, bravissimi! Jól esett elfásult lelkemnek figyelemmel kísérni az önök küzdelmét az »intézményes szabadság« pusztuló várdájának védelmére, s a fáradságot, melybe rohamosan homályosuló szememnek e figyelem került, megjutalmazá az élvezet, melyet a jellem szemléletéből, mely önöket vezérelte s a magas színvonalon álló értelmiségből, melyet kitüntettek, merittem. Nemcsak nem restellem, de sőt egy nemével a faji büszkeségnek szeretem bevallani, hogy abban a mesterségben, melyet parlamentáris képességnek neveznek, önöket mestereimnek ismerem el. Bravi, bravissimi! Még siker tekintetében is — meg lehetnek önök az adott körülmények közt elégedve; mert akár mint csürjék-csavarjék is a bécsi udvar redivivus Kollonicsai a dolgot, tény, hogy Kollonics uraiméknak azon törekvése, hogy »Magyarország is alkalmazza magát az örökös tartományok igazgatási elveire«, ez országgyűlésen nem lett és nem lesz törvénynyé, ámbár Szapáry uram még a koronát is törekvéseinek kortesévé tette.

Csak egyet óhajtottam volna, azt, hogy a minő tömörön helyt állottak önök a vitatkozásban fáradhatlanul, ép úgy helyt állottak volna a szavazásoknál is. Nem az eredmény, hanem a tekintély tekintetében sajnálom, hogy az utolsó szavazatoknál a »nem« csak amugy a negyvenes számmal figurált, holott minden coefficientst számbavéve 100 is kikerült volna. Kár, hogy nem került. A számnak megvan a maga imponáló ereje a jövődöre. Minél tekintélyesebb, annál könnyebben növekszik.

Arra a bolond beszédre, hogy önök a parlament tekintélyét rongják, csak ennyit mondom: Az ön levelével egyidejűleg érkezett magyar lapok csomagán legfelül a »Pesti Hirlap« talált feküdni, úgy volt összehajtva, hogy szemembe ötlötlöttek ezen szavai: »a szélsőbal nagyot rendített a parlamentarizmus tekintélyén.« Ni ni! — gondolám — minő ostoba sajtóhiba: »l« helyett »r«, lendített helyett rendített; hogyis nem csapja el az a Légrády vagy ki a maga vigyázatlan korrektorát.

Mert hát mint tény — nem vélemény, hanem mint pozitív tény mondom önnek, hogy önök nagyot lendítettek azon a tekintélyen a külföldi intelligencia közvéleményében. — Szapáry uram, a ki oly megfeszített izmokkal vonsozolja a bécsi udvar igáját, mint egykori őse a törököt, azt meri mondani, hogy »rendítették«, mert néhány szolgatoll úgy ír, s ez nála »közvélemény«. Eszembe jut, hogy egykor a Times anonym vezércikkirója az angol nép közvéleményére hivatkozva, nagyon keményen kikelt Cobden ellen, mivel hogy gáncsolta a kormány osztrák politikáját. — »Kicsoda kend, hogy így meri interpretálni az angol közvéleményt?« — »Én a Times vagyok«, felelé amaz. — »Non sense — viszonzá Cobden — kicsoda kend?« Nem hagyott neki békét. Kiugratta, hogy presentálja kicsodaságát. Akkor Cobden elégnék tartotta ennyit írni: »Nézd angol nép, ez a ficzkó meri magát a te véleményed tolmácsának felvetni.«

Lendítettek önök a magyar parlamentáris tekintélyén. Ez tény. Figyelmet keltettek önök a magyar parlament iránt s a figyelem folytán azt kezdi hinni a közvélemény, hogy az mégsem egészen amolyan »chambre introuvable«, a melynek csak az a hivatása, hogy alkotmányos bélyegü papirosra regisztrálja a bécsi udvar abszolutisztikus parancsait. Bizony bizony még megérhetjük, hogy a magyarral számolni kell.

Hanem persze az önök sulya ekkoráig csak a negatív »nem«-ig jutott. »Ez is valami.« A pozitív »igen«-re kell törekedni. Van-e ehez remény? nem tudom. Vajon az önök »lendülete« fölébreszti-e az alvó magyart? — Hanem azt tudom, hogy úgy a jövő évi választásokra, mint általában a nemzetnek a passzivitás marazmusából kigyógyulására való tekintetből azt kellene feladatukul venni, hogy a minő elhatározással és kitartással lendítettek az országgyűlés életerején, ép olyannal lendítsenek a vármegyék életerején; vegyenek részt közéletben, rázzák fel tespedéséből, üldözzenek minden visszaélést, sarkantyuzzák a hanyagságot, ébresszék életre az ájulót. Ennél ez idő szerint alig ismerek fontosabb, szükségesebb, igéreteesebb, gyakorlatiasabb hivatást.

Nem fárasztom önt nézetem indokolásával, a dolog annyira evidens. — Lelket kell önteni a vármegyékbe s a vármegyék által a nemzetbe.

Mi ezt tettük a 48 előtti években! Üdvözlöm önt őszinte testvéries indulatú barátsággal

Kossuth Lajos.

Hova lett a zászló?

Nincsen »Gott erhalte . . .«

De bizony ott leng a zászló a napfényben vidáman fürdő színeivel. A szemek öröm-sugarban tükrözik vissza a magyar nemzeti színű zászló diadalát. Tegnap 6 fellege, a magyar király születése napján a katonai parádén, melyen résztvettek a közös hadsereg tisztjei is, atábori mise színhelyeül szolgáló 3 sátozt borító lobogó-erdőben nem termett egy szál fekete-sárga zászló.

Ugyan hova lett? Hát lehetséges az, hogy katonai pompa, a legfőbb hadur születésnapjára rendezett parádé elmúlték Magyarországon, a magyar nemzet előtt gyűlöletes fekete-sárga zászló nélkül? Hát van a katonának ezenkívül igazi zászlója? Ime van és a magyar kir. honvédségnek semmi köze, a császári ház zászlójához, mert a magyar honvédségnek egyedüli zászlója a magyar tricolor.

Monoron ugyan fekete-sárga zászlót tüzött ki egy honvéd-tábornok s br. Fejérváry m. kir. honvédelmi miniszter a magyar törvényhozásban a szolgálati szabályzatra hivatkozva, kijelentette hivatalosan, hogy a magyar honvédségnek igenis zászlója a fekete-sárga. Debreczenben azonban Bolla Kálmán ugyancsak honvéd-tábornok, a ki itt a legmagasabb katonai személy és a ki az egész állomást érdeklő dolgokban parancsol a közös hadsereg tisztjeinek is: a legékeesebb szülő tényekkel meghazudtolta a gránicsár Uzeláczczal cimboráló honvédelmi minisztert. Hogy az ördögbe is volna a honvédségnek a fekete-sárga színű zászló is lobogója, mikor a legfőbb katonai ünnepen a tömérdek nemzeti színű lobogó közt nem jutott neki egy parányi elrejtett zugocska sem?

És ime a világ nem omlott össze, nem ingott meg a Habsburgok trónja. Pedig annyi dicsőséges vereségnek fényes tanubizonysága: az a kétszínű zászló most az egyszer bizony sutba szorult.

Ugyan dicsérjük-e érte azt a magyar embert, aki tábornoki egyenruhájában is mindenekfelett — és sajnos, bátran hozzá tehetjük azt is, hogy mindenek dacára — magyar maradt s a kezében levő hatalmat a legelső alkalommal arra használja fel, hogy fényesen demonstrálja az igazságot, elégtételt szerezvén a megbántott magyar állameszmének, méltósággal rámutatván a hazugságok ama babeli tornyára, melyre a honvédelmi

miniszter a magyar parlamentben a fekete-sárga zászlót kitűzte?

Minek dicserjük? Hálátlanság volna ott ama bizonyos »legmagasabb katonai körök« előtt compromittálni. Mert hiszen az eddigi tapasztalatok szerint, az a katonatiszt, a ki a magyar zászlót sorba tiorja nagyon hamar tábornok lehet, ellenben azt a tábornokot, a ki a magyar nemzeti lobogót fölmagasztalja, nagyon hamar haza találják küldeni.

De ne vegyüljön keserűség abba a hangulatba, melyet a nemzeti színű zászlók lengése költött fel a királyát ünneplő magyar város falai között, sőt inkább fokozódjék ez az öröm, valahányszor vissza cseng fülünkbe a tegnapi tabori mise befejező éneke.

Mert Bojla Kálmán tábornok a tegnapi katonai isteni tiszteletből kiküszöbölte a »Gott erhalte« zenének szép, de magyar fűnek visszatevő melódiáját is, ellenben fölvette abba a »Szózatot«, hogy visszhangot keltsen a síkon fölállított csapatok lelkében annak a legszentebb parancsnak, hogy

»Hazádnak rendületlenül
Légy hívé őh magyar le!»

Ezt az imádságot el nem felejtí a magyar katona. Öröm csillog szemében és hősi fogadás tölti be lelkét hűséggel haza és király iránt és önértétét nem csüggesztí az idegen zászló, kihívó lobogása, az idegen himnus keserű emlékü hangja. Ilyen vezérei legyenek a magyar állam magyar hadseregének!

B. S.

Az Alföld kulturája.

Debreczen, augusztus 19.

Az ujévi népszámlálás adatai bebizonyítják, hogy bármily nagy legyen is az idegen ajkuak között a megmagyarosodási kedv, a magyarrá válásnak számokban kifejezhető és erkölcsileg föltotható eredménye nem is hasonlítható ahhoz a nagy eredményhez, amit a

a tiszta magyar faj szaporodásának fokozásával ellehetne érne.

Mihelyt a magyar faj szaporodása emeltebb arányt ölt és népesedési politikánk a belső kifejlődés fokozására lesz alapítva: a különben sem jogosult nemzetiségi kérdések elveszik élüket.

A magyarosodás politikája nem eredményezte a nemzetiségeknek a magyarság testébe való beolvadását; de elértük vele azt a célt, hogy a nemzetiségi vidékeken megtámadott magyarság elfajzása, amely valójában aggasztó mérvet öltött, meg lett akadályozva.

Ez az eredmény intő szó arra, hogy népesedési politikánk sulypontját a magyar faj, a meglévő magyar elem fejlesztésére kell helyezni.

Nem volna helyes politika az, amely a még eddig ki nem használt s némiben külső forrásból merít új erőt, is a legsajátabb erőjének fokozásáról megfejtkezik.

Pedig ez a megfeleltetés néhány évig tényleg fönnállott. Bizonyoság reá a gyermek halandóságnak az a nagy mértéke, mely az alföldi magyar szaporulatnak e hazában kétségkívül legmagasabban álló arányszámát lefokozta.

Bármily nagy volt is a születési arányszám: a fényes eredmény mindig elmaradt annál a ténynél, hogy a szülői gondatlanságon, szerencsétlenségen és szegénységen a közegészségügyi törvény és a járási orvosok szervezése nem bírt változtatni.

A kisdedovásról szóló törvény az egyik panacea, a mely a bajon valószínűleg segíteni fog, bár a tanyai életet és halandóságot ez a törvény előreláthatólag kevésbé fogja érinteni.

De hát van az Alföldön községi és városi élet is. Ezeknél a kisdedóvók, különösen a mezsei munkák idején, valósággal gyermek remédiumokká lesznek.

Nem kétséges, hogy a nagy Alföld, a magyarság fészke, már az első szervezés alkalmával nem lesz kizárva az állami óvók intézményének áldásaiból csak azért, hogy néhány rumunyt, vagy szerbust megtanítsunk a magyar íkes igék ragozására.

A másik panacea, még pedig a hathatósbabb óvoszer volna a magyar Alföld kulturájának állami uton való kifejlesztése.

Jókai Mór Szegeden időzése alatt hivatkozott arra, hogy a szegedi csillagbörtön tömötsége, tehát 800 ember családi élete megromlásának oka a kulturális fejlődés elmaradottságában található föl.

Egy nemrégiben, Kardos Albert volt szentesi s jelenleg debreczeni tanártól megjelent röpiratban felsoroltak erős bizonyítékot képeznek a Jókai szavai mellett.

E röpirat többek között felsorolja, hogy a magyar Alföldön számos nagy városban se gimnázium, se real, se kereskedelmi, sőt földmives iskola sincs.

Ilyen városok: Makó, Czegléd, Csongrád, Békés-Gyula, Orosháza, Kun-Szentmárton, mind 20—30 ezer lakosu magyar városok, továbbá Török-Szentmiklós, Turkeve, Abony, Gyoma, Mezőberény, Dévaványa, Nagylak, Apatin, Ó-Kanizsa, aztán a Dunántuli részen: Miava, Mohács, Dunaföldvár es Paks. A négy utolsó kivételével, mindmegannyi alföldi város és egyet-kettőt nem számítva, megannyi tiszta magyar község.

Látni való ebből, hogy a tiszta magyarság szükségét szenved középiskolákban.

E középiskolák nélkül való nagy magyar városokkal szemben ott vannak a felvidéken: Szakolca, Zolna, Trsztena, melyekben az állam tart fenn gimnáziumokat, aztán Podolin, Privigye, Kisszeben, Pozsony-Szentgyörgy, a melyekben pedig a piaristáknak vannak gimnáziumaik.

Mire való pedig ezeknek a 2—3 ezer lakosu városkáknak a középiskola? Ezekben az iskolákban elért szellemi eredmény korántsem lehet arányban a tanításra fordított költségekkel.

Ez baj. Belátta a kormány is, a mire Kiss Albert képviselő ur több ízben rámutatott, hogy hazai középiskoláink elhelyezése valósággal aránytalanságot és visszasságot mutat.

Ha tehát a kormány belátta, hogy a magyar Alföld kulturális elmaradottsága baj, sőt veszedelem, akkor áldozza föl a jót a jobbért. fektesse be a felvidéken csekély szellemi kamatot hozó tőkét a termékeny Alföldbe, költöztessen le néhány középiskolát a vegyes ajku kis községekből a tiszta magyarság nagy városaiba. Ez a helycsere aligha kerülne az állam-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Lohadó tűz.

Kesernyész mosolylyal szölt oda Vág Péter a melléte ülő őröknek.

— Hát mi bajunk van nekünk? Igaz, hogy néha nagyon sokat kell másolgtatunk. — Az embert kergetik, hajtják; valóságos kinpaddá válik ilyenkor az íróasztal; de van idő, mikor henyélünk s a fizetés, havonta 40 frt, mégis kijár pontosan. Hm, 40 frt biztos fizetés! Az ember tudja, hogy valahová lehajthatja fejét s mindennap ehét egy falat kenyeret.

Hanem a fiatal őrök sovány arca csak nem akart földerülni. Fáradtan, szomoruan ült faszékén és hallgatott. A dereshaju őrök tovább fecsegett.

— Mutathatnak az utcán sok embert, a ki nagyon boldog lenne... Zugolódik, fel? Hét ha ez a 40 frt jövedelem sem volna? Nem lehet belőle megélni? Hígyje meg, éppen úgy megélni belőle, mint az igazgató a 6000 frtjából. Persze, egy kis számolással. Nem kell a gyomrot elszoktatni, mert aztán rosszabb az, mint a gyermek. Minden a szoktatástól függ. Azt mondja, folyton remegnie kell? Mitől?

Néha rettegve gondol a reggelre s ha valaki kopogtat ajtaján, szemére huzza takaróját!... Néha meg a sétatér valamelyik löczáján alszik, mert nem mer a gazdszonyával találkozni. Egyszer beteg volt, hazament, hanem a mint a gazdszony a koszpénzt követelte, maga megijedt, belenyult a zsebébe, nem merte egyszerre kimondani, hogy nincs pénze, hátártalan gyávaság szállta meg s hosszú, kínos vergődések közt végre kinyögte az igazat: Nincs, nincs... A gazdszony, a ki éppen hosszú pókhálós kefet tartott a kezében, úgy állott előtte, mint a langostoru ördög, böszülten nézett magára s fogcsikorgatva vágta szemébe: Lump!

Sarok János megmozdult s recsegett alatta a szék. Fáradt, orrhangon mondta:

— Nem lumpolok...

— A gazdszony nekem mindent elbeszelt. És én igazat adtam neki. Azt mondtam, maga csakugyan rossz, de én meg fogom javítani s embert faragok belőle...

Vág Péter odakönyökölt a fiatal ember íróasztalára s a szemé közé nézett.

— Hova teszi azt a negyven forintot? Én nem hiszem, hogy lumpoljon. Okosabbnak tartom, mintsem, hogy vonzzák a vörös lámpás

mulató-házak. Mégis mire költi azt a temérdek pénzt?...

Sarok János csaknem gyűlölettel tekintett öreg őrök társára. Merő szemtelenségnek tartotta, hogy ez beleavatkozik belső ügyeibe. De nem volt lelki ereje megmérkőzni Vági Péter átható tekintetével; elgvöngült, összetört alatta és vallott, halk, akadozó hangon.

— Virágokra...

— Virágokra? Aha! Igen virágokra? Ugy. Hm. Szép a leány?

Sarok János arca egyszerre kigyuladt. Mint a szabad szárnyra kelt madár, a ki egyszerre kiszabadul a sötét rabságból, s kibontott szárnyakkal repül az ég felé, oly magasan s szabadon, boldogan érezte magát. És beszélni kezdett két vakító fényű szemről, két hókacsóról, két kis rózsza arczról, egy nyulánk leányalokról, angyalszerű keskeny fejről, melyen felreapott matróz-sapka van, az alól dus hajzat omlik vallára.

Arca égett, szemé lobogott, áradozva beszélt, forró, lázas hangon róla.

Vág Péter csak ingatta kopasz fejét. Hogy lehet egy 30 éves ember negyven forint havi fizetéssel olyan komolyan szerelmes?

Negyven forint és szerelem? Vág Péter

nak nagyobb áldozatába. — Mert bármilyen elmaradt és szűk körben forgó legyen is az alföldi magyar, azt még sem lehet elhinni, hogy az alföldi városok, ha a kormány kész középiskolával kínálná őket, akkora áldozatra föl ne buzdulnának, amekkorából egy gimnáziumi, vagy reáliskolai épület kitelnék. — legalább Debreczen, Szeged, Szolnok, Kecskemét, Szentes, Mezőtur, Kisújszállás stb. példája mást bizonyít.

Ezek az áthelyezéseken kívül szükség volna a meglévő iskolákat kifejleszteni. Erre első sorban az állam s aztán a társadalom támogatására van szükség. Az állam 115,690 frtnyi segélyt ad a középiskoláknak. Ebből az összegből az egész Alföldre nem jut több 5000 frtnál. Ez is egy helyre megy: Halasra.

Erős a hitünk, hogy ha a kormány a fölvilágosítással és lelkesítéssel járó faradságot, azonkívül még egy kevés anyagi támogatást nem sajnálna, csakhamar nagy siker jutalmazná kezdeményezését. — Meg vagyunk ugyanis győződve, hogy ha a középiskolák nélkül szűkölködő városok közül, például Makóhoz vagy Orosházához a kormány egy leiratót intézne, melyben atyai jóindulattal figyelmeztetné kulturális viszonyainak elhanyagolt voltára, továbbá hazafias lelkesedéssel buzdítaná a nemzeti műveltség iránti kötelességére, végül a létesítendő intézetnek egyszersmindenkorra vagy évről-évre bizonyos segélyösszeget helyezne kilátásba, bizonyos, hogy a kormánynak e szövege nem találja siket fülekre, sőt ellenkezőleg rövid idő alatt gimnázium vagy reáliskola terjesztené Makón is, Orosházán is a magyar kultúrát, kivált ha az intézet létesítéséhez és fenntartásához sikerülne minden rendű és rangu tényezőt, u. m. hatóságokat, felekezeteket, testületeket, egyeseket, szóval az egész környező társadalmat közreműködésre bírni.

Ez az új alföldi kultúra bizonyára leginkább elősegítené a magyar fajnak minden irányban való kifejlődését.

Kívánatos, hogy a dolgról sokan gondolkozzanak.

BELFÖLD.

Emléktábla Kossuthnak Orsován. Orsova közönsége leróta egy kis részlet a kegyelet adóját Kossuth Lajos iránt. Azt a házat, melyben nagyhazánkfia utolsó óráját

töltötte magyar földön, emléktáblával örökítette meg. Az emléktábla a következő feliratot viseli: »E házban pihent utoljára Kossuth Lajos, Magyarország kormányzója, mielőtt elhagyta hazáját.«

Temesvár mozgalma. Temesvár város közigazgatási bizottsága Molnár főispán elnöklete alatt tartott tegnapi ülésén Tedeschi közgazdasági előadó rámutatott azon állapotra, hogy az államvasúthoz intézett megkeresések bélyegkötelesek, holott a vasút a szállítási ügyekben nem hatóság, hanem üzleti fel. A bizottság elhatározta, hogy e bélyegkötelesség megszüntetése miatt felír a kereskedelmi miniszterhez. A városi iskolák magyarosítása miatt Csáky Albin gróf közoktatási miniszter nemrég meleg elismerő leiratót intézett a városhoz. A közigazgatási bizottság most köszönő irattal fog felelni a miniszternek.

Bizalmi szavazat a függetlenségi pártnak. H.-Böszörményből a függetlenségi és 48-as párt elnöke, Irányi Dániel, a következő táviratot vette: »Pártunk, a hajduböszörményi függetlenségi és 48-as párt, a közigazgatás államosítása ellen kifejtett erélyes kitartásáért az országgyűlési függetlenségi és 48-as képviselők részére teljes bizalmat és köszönetet szavaz. A párt elnöke.«

KÜLFÖLD.

Külföldi lapok a magyar ifjúság válaszárol. Hogy a magyar egyetemi ifjúság válasza a románok memorandumára, minő érdeklődést keltett Európaszerte, bizonyítja az, hogy az európai államok hírlapjai egymás után cikkeznek róla. Az ausztriai lapok közül eddig a »Neue Freie Presse« és a »Wiener Tagblatt« nyilatkoztak, még pedig igen dicsérő, sőt magasztaló hangon. A németországi lapok közül a »Münchener Allgemeine Zeitung« és a »Wiesbadeuer Tagblatt« egyszerűen csak ismertetik. Nagyon helyeslik a magyar ifjúság feleletét és a magyar nemzet eljárását és álláspontját, a Bukarestben megjelenő görög »Iris«, az athéni »Acropolis«, a Liszszabonban megjelenő »Diario de noticias Portugal« és a portói »O commercio do Porto« portugál lapok, a spanyol »El municipio«, az olasz »Il Corriere di Catania«, a »La Sentinella Bresciana«, a »La Sardegna«, a dán »Iyllands Posten« és végül az »Amerikai Nemzetlör.« — Megemlítjük még, hogy a rheinsi, nantesi és a marseilli egyetemi ifjúsági körök levelet intéztek a budapesti egyetemi olvasókörhöz, melyben megköszönik a küldött memorandumot és biztosítják a magyar egyetemi ifjúságot igaz rokonszenvükről.

Olasz diákok felhívása a magyar ifjúsághoz. A román memorandum ügyében

kiküldött szerkesztőbizottság elnöke annak idején érintkezésbe lépett a milanoi »Carlo Cattaneo«-ról címzett diákegyülettel is. Ez a diákegyület most a budapesti egyetemi ifjúsághoz és általa az összes magyar főiskolák fiatalágához felhívást intézett, a melyben a magyar ifjúságot a jövő év tavaszán Milanóban tartandó demokrata diákok nemzetközi kongresszusára hívja meg. A kongresszus célja állást foglalni a jelenkor szociális mozgalmaival szemben. A demokratikus kongresszus napirendje a következő lesz: a) szövetségek, béke, általános lefegyverzés; b) militarizmus; c) a munka kérdése; d) az agrárkérdés; e) a föld naturalizációjának kérdése; f) tulajdonjog és örökjog; g) a nők jogai; h) a nők a tudományos felsőbb pályákon; i) közoktatásügy; j) iskolák kérdése; k) népoktatás; l) klasszikus és tudományos képzés; m) a demokrata diákság nemzetközi szervezkedése. A vallás kérdés a napirend pontjai közé csak az esetben fog felvetetni, ha több diákegyület ez óhaját kifogja fejezni. Az egyetemi ifjúság az olvasóköri szakosztályok egyikét fogja megbízni az olasz diákok mozgalmanak szemmel tartásával.

Ujdonságok.

* Birósági végrehajtók panasza.

Az igazságügyminiszter díjszabályzatot adott ki a birósági végrehajtók részére, a melyről az ügyvédi kamaráknak és törvényszéki elnököknek e hó végeig véleményes jelentést kell benyújtaniuk. Maguk a végrehajtók szörnyen elégtelennek az új díjszabással és emlékiratot szándékoznak szétküldeni az ügyvédi kamarák-törvényszéki elnökökhöz, táblai elnökökhöz és tanácselnökökhöz, az összes hazai lapokhoz, ügyvédekhez, országgyűlési képviselőkhez, hogy azokat sanyaru helyzetükkel megismertessék. A mozgalom élén a komáromi »Birósági Végrehajtók Közlönyének« szerkesztőse áll.

* A legegészségesebb ország jelenleg Új Zeeland, a mint azt a statisztikai adatok is bizonyítják 1888-ban a szülöttek többlete a halottak felett az összesen 608.000 főre menő lakoságnál 13.194 volt, míg pl. Franciaországban 38 millióra menő népesség-nél ez a többlet csak 52.000-re rugott. Új-Zeelandban ezenkívül 1888-ban minden családra 4.30 gyermek jutott. Angliában 4.16, Franciaországban csak 1.05. A halálozások számaránya is meglepő csekély. Angliában 18,8, 22 halálozást jut ezer lakosra, Új-Zeelandban ellenben csak 9.33.

* A nagy ur. Egy apró gyermek addig-addig forgolódott ma a kofa sátrak körül, míg a Sári néni kosarából ki lopott három császár körtét. A néni azonban rajta csípte őt s átadta Bencénének, hogy fordítsa oda a kis tol-

egész testében remegett s kissé eltávolodott a fiatal embertől. A fiatal ember szenvedélye szinte elbódítja vén fejét. Micsoda nagyság és mélység? Ifjúság, erő, szerelem, negyven frt és nyomor. Oh, hiszen ez valóságos tragédia.

*

Sarok János mindennap róla beszélt. Vág Péter pedig majdnem gyűlöletes közönyösséggel hallgatott, néha hümmögött s nagy elvételre mondott egy-egy gunyos szót.

Egyszer azt mondta Sarok Jánosnak, hogy szerelme hasonló ezer lobogó gyertyához. És a vén irnok azt is megjövendölte, hogy az élet egyenkint, lassankint kioltogatja az ezer gyertya lángját. Minden nap elolt egy lángot s jaj lesz neked Sarok János, ha nem lobbannak el azok a gyertyák s tűzük elhorit lángjával. Ha a lángokat iszonyu pusztító tűz váltja föl lelked bensejében, melyet nem lehet erőd sohasem eloltani; elhamvaszt, elpusztít, miután már annyi ideig gyötört és sanyargatott.

Egy napon Sarok János levelet kapott a testvérhuzától, hogy férje, a ki szintén irnok volt, valahogy kitérte két ujját, most nem tud írni s elcsapták hivatalából. Nyakukon a házbér, az adó, a gyerekek nőnek, iskolába kellene őket járattatni, de betevő falatjuk sincs. Le-

velét ezzel végzé: Minek is mentem férjhez? Istenem, mi lesz velünk, ha te nem segítesz? Te neked biztos, jó hivatalod van, küldj valamit számunkra, különben elveszünk.

Másnap Sarok János azt mondta Vág Péternek, hogy gyomorban szenved. — Alkalmassint az a rossz csöngőlei kapadobány okozta a bajt. Lemond a dohányzásról s a reggelizésről. Így talán majd nem fog fájni a gyomra!

Hazudott. A szive fájt, de oly nagyon, egész a meghasadásig fájt. Hogyne segíeyezte volna a testvérhugát és annak gyermekét.

A mit Vág Péter megjósolt, teljesedett.

Este a mint egyedül ült Sarok János a fütetlen szobában, nem volt semmi körülötte, csak a sötétség és ilyenkor úgy tetszett neki, mintha besubanna nesztelenül egy nyulánk lányalak, keskeny fején félrecsapott matrózsapával, látott két könnyes, vágó szemet s hallott halk, de hosszú sóhajást. . . Aztán napról-napra távolodik az alak, gyöngül a sóhajás s az ezer gyertyából napról-napra ellobban egy-egy láng. . . De az ezredik gyertya lángja sokaig nem akart ellobogni, Sarok János úgy érezte, égni fog az a sir mélységében is.

Egy napon a kávémérésben ült, várt va-

lakit. Késő este volt, elálmosodott, de hirtelen fölretent, valaki kotorászott a zsebe körül; egy hideg csontkéz. Megragadta s arcába nézett a tolvajnak. Nő volt. Ugy tetszett, mintha régen ismerné ezt az arcot. A tolvajnö el-takarta szemét, minden tagjában reszketett s oly mélyen főlshajtott.

Hát csak ellobbant az ezredik gyertya lángja is. . . Sarok János ezután mindennap lemásolt egy konz papírost, napjában kétszer etkezett s nyolcz órát aludt. Ebből állott az egész élete.

Uriel.

Gondolatok.

A mult utánzásai álneveket vesznek föl és szeretik magukat jövőnek nevezni. A mult, e hazajáró lélek néha meghamisítja utlevélét. Legyünk gyanakodók. A multnak egy arca: a babona és egy álarcza: az álszenteskedés. Mutassuk föl az arcot és tépjük le az álarczot.

Az élet örömei kellemesek ugyan, de azt tanulságossá és az örök életre gyümölcsözővé a szenvedések teszik, ha ugyan az utóbbiakat hasznunkra fordítani tudjuk.

vajt a kapitány ur elé. — Bencze oda is fordította.

- Hogy hívják? kérdé tőle a kapitány.
- Nagy Petinek.
- Mi az apád?
- Az kérem nagy ur. Egész nap kocsin jár.

— Mi hát az apád?

— Fiakeres-kocsis.

* **Lapunk leghözelebbi száma az ünnep miatt szombaton jelenik meg.**

* **Katonai lövésár.** Hajdúvármegye területén a had-éreg szükségletének fedezése végett katonai lövésár fogtatni, nevezetesen Debreczenben szeptember 11-én, Hajdu-Nánáson szept. 13-án, Püspök-Ladányban szept. 15-én. E vásárlásra egy kiküldött katonai bizottság fog megjelenni, mely az elővezetett lovak közül meg fogja vásárolni mindazokat, melyek katonai czelokra alkalmasoknak és arra nézve megfelelőeknek fognak találni.

* **Adós és hitelező.** Ma történt a bagatell tárgyaláson. A hitelező elpanaszolta, hogy az adósa már nagy összeggel tartozik neki s s tovább nem várhat, mert már aggódik a pénze miatt.

Az adós rendületlen nyugalommal vágta oda:

— Dehogy! Egy olyan becsületes embernek, mint ön, egészen nyugodtan adósa tudnék maradni három annnyival is.

* **Az ártézi kut** furásán szünet nélkül dolgoznak. Most ismét az a kekes-sárga agyag réteg került elő. A vállalkozó erősen reméli, hogy rövid idő alatt sikerül jövizet kapjunk. Bizony jó is lenne már, ha valami kis ténynyel megnyugtatón a debreczeni közönséget, mely már nem hisz az ártézi-kutban s csak mosolyog, ha az idomtalan fabódét látja.

* **Uj szaklap.** Budapesten egy új szaklap jelent meg »Magyar szén-újság« címen, mely mint az összes szénipar, szén- és fekereskedelem szaklapja hazagpótló. Szerkesztője dr. Roden Ernő.

* **Czigány becület.** Két füstös more állt ma a bíró előtt valami becületérségi ügyben.

— Ugyan miért nem bekültk ki, mondja nekik a bíró.

Az egyik füstös legény megcsavarja kunkorgós bajuszát:

— Hiszen én bekültk, instálom, alászon, ha 50 krt ad, ugy vissza vonom a panaszsomat, de csak egy hatost ígér, mintha én lopnam a becületemet. Aztán meg azt is ha mindjárt kifizetné.

* **Furcsa sértés.** A Bika kávéházban teljes hidegverrel kártyázott két ur a kerek asztalnál. Nem messze tőlük két fiatal ember ült s az egyik különösen fecsegő kedvében volt, sőt egyszer-másszor egy-egy megjegyzést is tett a kártyázókra. Az egyik kártyázó ur végre megunt a fecsegést s teljes nyugalommal rá nézett a fecsegőre, aztán elővett egy kártyát s képes részével feléje tartotta. A kártya a t ö k f i l k ó volt. — A fecsegő ur felugrott, elrohant. Még párbaj lesz a vége!

* **Elveheti.** Özvegy. De uram, igazán szerétném tudni, hogy miféle kitűnő tulajdonsággal dicsekedhetik ön, a mely följogosítja arra, hogy leányom kezére pályázzon.

Kérő (rövid gondolkodás után): Asszonyom, sohasem éleződtem az anyósok fölött...

Özvegy: Leányom az öné; vigye.

* **Ismét léghajózás.** Az a bátor léghajós, a ki vasárnap a Margit-fürdőben szállt fel, ugyanott holnap ismét felszall léggömbjén. Mialatt a léggömb megtelik, a Merighi akrobatatársulata fogja mulattatni a közönséget.

* **Kölesönt kért a királytól.** Bati Petru abban az általános és ragályos bajban szenved, hogy nincs pénze. S mivel Mondorlakon is tudják, hogy a leghasznosabb tanulmány a hitel, Bati Petru minden ismerősét megszólította, nem adnának-e kölesön 5—10 frtot. A modorlakaiak abban a véleményben voltak, hogy Bati Petru elméje megzavarodott. Bati Petru hosszas tündödések után arra a gondolatra jött, hogy ha senkinek sincs pénze a világon, bizonyosan lesz a királynak. És itt ő felségéhez szép és komoly macskakarmolásokkal egy ilyen levelet:

»Nagyságos és méltóságos Király Ur!

A tehenem megdöglött, hogy szómmal ne vétsek, a kukuricizát is elverte a jég, az adóért meg szorit az istentelen végrehajtó, pedig komaságban van a sógorommal, pénzt meg nem ad senki, mivelhogy nincs is Mondorlakon, hát könyörgöm, ha van felséges királyomnak egy pár heverő forintja, bizonyisten megadnám intererestül a jövő kukuricizatorés után. Minekutána jó egészséget kívánok, isten éltesse felséges királyomat és drága familiáját, melynek utána a királyné méltóságos asszonyunknak felséges kezeit esőkölva és minden jó kívánva, vagyok felséges királyomnak hü szolgáló

Bati Petru.

A furcsa levelet megkapta a király. Most érkezett le a kabinetirodán és a miniszteriumon át a megyéhez azzal a kérdéssel, hogy csakugyan rá van e szorulva Bati Petru a király segítségére.

Apróságok.

Nő: Oh, az a ragyogó csillag szeretnék lenni ott az égen...

Férj, Magam is kívánám.

Nő: Igen, miért?

Férj: Mert 87.426.308 mértföldnyire van innen.

*

R i g o r ó z m o n .

Tanár (A jelölthöz): Feltéve, hogy önnek esetleg jogai volnának valamely nagyobb hagyatéokra, mit csinálna ön, mielőtt az örökség megnyílnék?

Jelölt: Adósságokat.

*

E z i s á l l á s .

Vevő (a kereskedőhöz): Minek áll az a fiatal ember, abban a libériában az üzlet ajtaja előtt?

Kereskedő: Hogy megtevő pillantással mérje végig azokat az embereket, akik a boltból távoznak anélkül, hogy valamit vásároltak volna.

*

A lelkiismeret furdalásai.

Elnök (a vadlotthoz): Ön már olyan sokszor volt büntetve, nem érez soha lelkiismeretfurdalást?

Vadlott: Valamit érzek, de hogy az lelkiismeret furdalás, azt igazán nem tudtam.

*

K ü l s ő s i k e r .

»Mondja csak, mit jelent az, mikor az ember folyton azt olvassa, hogy a vigjátéknak igen szép külső sikere volt?«

»Ez azt jelenti, hogy n gyon meg voltak elégedve azok, akik kívül voltak a színházon.«

*

Ó v a t o s .

Vendég: Én bizony aggódnám, ha az én férjem oly gyakran vadászni járna mint a tied. Hatha valami szerencsétlenség történik, megreped a puská csöve!

Háziaszony: Oh az én férjem nagyon óvatos, mindig kétesövű puskát szokott vinni magával.

*

G y e r m e k s z á j b ó l .

— Bácsi, miért nem vesz magának új kereket?

— Miért vennek?

— Azt mondta a mama, hogy magának hiányzik egy kereke.

*

S z e r e l e m .

— Hát csakugyan első pillanatra szeretél bele a férjedbe?

— Igen... Mikor először megláttam, atyám azt sugta; nézzem meg, milliomos. És megszerettem.

*

— Ah, jó napot, hogy állok kegyeiben?

— Az attól függ, lesz-e szives aláírni egy 500 frtos váltómat.

— Akkor ne is szóljon, előre is mondhatom, hogy nagyon rosszul állhatok.

*

— Mit, neked még nincs új kalapod?

— Férjem nem ad pénzt.

— Lásd én nem is szoktam kérni tőle, egyszerűen beküldetem magamnak, a melyiket kiválasztottam, s akkor visszaküldöm, a divatárúsnő pedig azt üzeni, hogy nem fogadja el, mert valami hiba van rajta, erre en dühösködni kezdek, s még a férjem csitit és ker, hogy tartsam meg és máskor jobban ügyeljek.

*

— Asszonyom, ha tudná mily forrón szeretem, akkor nem volna oly kegyetlen.

— Oh hagyjon nekem békét, a nélkül is olyan nagy forróság van, hogy az ember majd meggyulad.

*

— De édes gyermekem, nem szabad ám oly hidegen banni az udvarlóval, mert könnyen ott hagyhat.

— De mama lelkem, hiszen kedvességből teszem én azt vele, sajnálom, hogy melege van.

*

— Szalma özvegy Ön?

— Igen és Ön?

— Én nem is tudom, mi vagyok, mert igaz, hogy a feleségem elment, de az anyósom itt maradt.

*

— De hát mi érdemeket szerzett Ön, hogy a porosz császártól érdemrendet kapott?

— Mi? én voltam az első, a ki beoltattam magam a Koch-féle cseppekkel.

*

— Az éjszaka egy kicsit határozatlan lépésekkel mentél haza, csak nem voltál...

— Ah dehogy, csak olyan bolond természetem van, ha páratlan számú pohár bort iszom meg, mindig meglátszik rajtam.

Két pohártól nincs semmi bajom, s már 17 vagy 14 elgyengit.

Debreczeni piacz.

Debreczen, aug. 19.

Heti vásár.

(aug. 17.)

1 mm. Buza	9.77	10.20	10.10
1 mm. Kétszeres	8.70	9.90	8.90
1 mm. Rozs	9.10	9.10	9.00
1 mm. Árpa	5.60	5.55	5.50
1 mm. Zab	6.00	5.95	5.90
1 mm. Tengeri	7.20	7.10	7.00
1 mm. Köles	6.05	6.00	5.95
1 mm. Rizs		22.00	
1 mm. Borsó szepességi		17.00	
1 mm. Lencse		19.00	
1 mm. bab fehér		8.50	
1 mm. köles kása		14.00	
1 zsák burgonya		2.40	
100 kiló Szalonna	50.00	48.50	47.00
100 kiló Háj	50.00	4.850	47.00

Sertés-vásár.

(aug. 15.)

Sertés. Felhajtott 290 drb, eladatott 1714 drb.

Árak: Sovány sertés párja: hat hónapostól egy évesig 15—20 frtig, egy éves egy és fél évesig 25—30 frtig. 2 évestől feljebb 35—45 frtig. Kövér sertés kilója 44—48 krajczár.

Írányzat élénk.

Marha-vásár.

(aug. 16.)

Marha. Felhajtott 350 drb, eladatott 279 darab.

Árak: a régiék.

Írányzat: élénk.

Ló-vásár.

(aug. 16.)

Ló. Felhajtott 269 drb, eladatott 202 drb.

Árak: a régiék.

Írányzat: élénk.

Napszámárok.

(aug. 18.)

A debreczeni napszámárokak tegnap következőleg jegyezte fel a vásárbíró. Egy férfi a gazda kenyerén 80 kr, saját kenyerén 1.20 kr, egy nő a gazda kenyerén 40 kr, a saját kenyerén 60 kr, egy gyermek a gazda kenyerén 30 kr, a saját kenyerén 40 kr.

Husarak megállapítva, s bejelentve 1891. augusztus 19-ától 26-ig, 42 kr. Rác Gy. csapó-utca 587 sz. a., Bencze Józsefnél csapó utca 703. sz. a. 44 kr. Rác Györgynél czepléd utca 2599. sz. a. Kovács Jánosnál csapó utca 791. sz. a. 48 kr. Rác Györgynél csapó u. 326 sz. a. 50 kr. Ungvári Andrásnál piacz 1-ső szék, czepléd u. 55. sz. a. dedó u. 125. Mester u. 1113. Tanító utca 1392, csapó u. 3162 sz. a. Kovács J.-nál a hentes székben — a társaságnál Mester-utca 3655. Csapó utca 240. és 376 sz. a. könyök utca 574, kut u. 2323 sz. a. 52 kr. a mészáros társaság 18 székben, valamint a 3 izr. mészárszékben a piaczon. Debreczen, 1891 aug. 18. — *Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitányága.*

Eladó

a mester-utcai 1214. sorszámú ház s ondódi földje.

Ajanlatik megvételre oly családnak, mely egyedül kíván lakni egy udvarban. — Értekezhetni **Kovács József** ügyvéddel n.-hatvan-utca 1443. sz. a.

290 — 1

Szerelmi dráma.

— Ujabb részletek. —

A nagy-váradi szerelmi dráma, melynek hősei Lányi Mariska színésznő és Janisch Ottó főhadnagy, Debreczenben nagy érdeklődést keltett. A főhadnagyt már eltemették, az asszony azonban el s a kórházban ki is fog gyógyulni sebéből.

A dráma hősei, mielőtt tettüket elköveték volna, egy levelet intéztek a Budapesti Hírlap szerkesztőségéhez, leírván szerencsétlennek hitt szerelmük történetét. Ha ebből a levélből következtethetünk, úgy ebben a véres szerelmi történetben az asszony volt a főszereplő, a főhadnagy a második személy. — A főhadnagy keze végezte be a drámát, de ezt a hosszú levelet, öngyilkosságuknak ezt a védőbeszédét az asszony írta meg elejétől végig, sehol sem habozva, határozott vonásokkal; a főhadnagy csak aláírta a levelet, a melyben ő helyette is beszél a kedvese. Ide nyomtatjuk, ugy, a hogy íratott. Nem a sablonszerű öngyilkos-levelek közül való; regényirók s az emberi léleknek más tanulmányozói hasznát vehetik, mert nagyon érdekes fotográfiája egy asszonyi léleknek, mely könnyelműen tréfál a halál révén, kaczerkodik a kaszással s arra is van gondja, hogy olvasottságáról, irodalmi műveltségéről tudomást szerezzen a világ. Innen csak egy lépés Kleopatráig, a kinek gondja van arra, hogy a halottas ágyán festőleg omljanak alá ruhaja redői. — A levelet még Budapestén írta az asszony, mikor meghalni mentek Nagyváradra. Ott adták fel a levelet; a czímet már a főhadnagy írta rá ideges kézzel. Láng Mariska levele így hangzik:

Tisztelt szerkesztőség!

Hogy minden téves információnak eleje legyen véve, én magam leszek az, a ki a »szenzációs öngyilkossága« helyesebben »szerelmi dráma« történetéről és egyes részleteiről felvilágosítom önöket. Hogy ez a forrás a leg-hitelesebb, egyéb bizonyíték nem kell hozzá, mint az, hogy haláluk előtt nem szoktak hazudni az emberek. E levelemet használják föl tetszésük szerint.

A »hősök«: 1. Janisch Ottó es. és kir. főhadnagy a 39. gyalogezredben, Nagyváradról. Janisch Ottó honvédezredes fia, 28 éves.

2. Láng Mariska. (Szinpadi néven Lányi.) Szerződött, de soha szinpadon nem működött tagja a debreczeni színháznak. Férjétől 2-dik éve elváltan él, 17 esztendő. Előkelő család gyermekei mindketten. — Az öngyilkosságra semmi egyéb okuk nem volt, mint — a miből »egy csöpp edesebb, mint egy mézzé vált tenger, de egy csöpp gyilkosabb, mint egy méreggá vált tenger« — a szerelem! Ismerettségük egy éves. De azalatt nem »viszony« értendő. Egy

év előtt találkoztunk, három napig Budapestén egymás körében töltöttük az időt s ez idő éppen elég volt arra, hogy annyira egymásba bolonduljunk, miszerint azt higyük, hogy elszakadunk nem is lehet! Ámde mindketten lehetlenül önértetek és érzékenyek vagyunk — s bár nagyon szerettük egymást, vagy talán éppen azért — egy egyszerű kis felreertes kette vagta vagta a minket eddig összefűzött édes köteléket. Egy szóval — elváltunk. Egy évig nem is hallottunk egymásról, de ezzel nem azt mondom, hogy elfelejtettük egymást! Oh nem, bár a látszat az ellenkezőjéről beszélt. Ő is, én is, beledobtuk magunkat az élet zajába. Mulattunk, voltak ugynevezett »szerelmeink« is — szerelmeink abból a fajtából, a mit nagyon jól nevezett Molonyay Dezső »egy kis tuss, egy kis borzongás«-nak... Most, egy év után, excentrikus — de azért józan is! — fejem szeszélyes perczenben szini pályára vezetett. Debreczenbe érkezve, legelsőben is — de véletlenül — megtudtam, hogy Janisch Ottó ott van állomáson. Bemutatták nekem, nem tudva, hogy nagyon is ismerjük egymást. E találkozás után jó egy hónapig kerültük egymást. Próbáltunk tenni mindent a világon, csak hogy legyőzzük a vulkánikus erővel újra kitört szerelmet — de hiába volt minden, mert »a szívnek parancsolni nem lehet.«... Mulattunk mindketten szinte kicsapongó jó kedvvel — de odabentt hej, olyan szomorú volt minden, min' egy leégett ház. Végre belátjuk, hogy hiába minden. Ottó fölkeresett és a szerelem föléled tényleg ismét minden édes, marcangoló kinjával... Előttünk a következmények: egymáséi élve mi nem lehetünk. Ezt elmondta ugyan már számtalan öngyilkos elődünk, de aligha volt egynél is annyira igaz, mint nálunk. Ez az élet drámája — ebben keresendő a mi öngyilkosságunk oka is. Ottó és én e hó 13-án este egy katonatiszti társaságban mulattunk Debreczenben az Angol királynőben. Az nap délután már megállapítottuk, hogy meghalunk, de észre nem vették ám rajtunk. Soha nagyobb élvezettel nem hallgattuk Magyar Imrétől Bánffy Gyurka hattudalát:

»Mondjátok, hogy meg is halok
Ha őt vissza nem adjátok énnekem...«

Általában a legesekélyebb izgatottság észlelhető nem volt. Éppen aproposra jött az nap délután nekem Kömley szinigazgatótól egy meghívás vendégszereplésre. Tehát, este 10-kor elhagytuk a vendéglőt azon ürügygel, hogy nekem Nagy-Mihályba kell a gyorsvonattal utazni. Ottom elkísért lakásomra, hevenyében bepakolt valamit a szobalányom, magunkhoz vettünk 360 forintot és — feljöttünk Pestre. Itt csak egy délelőttöt töltöttünk, mert tartottunk tőle, hogy Ottót az ezredtől körözni fogják, mivel neki másnap reggel a többi bajtársakkal Váradra a nagy gyakorlatokra kellett volna kirkololni. Szerencsére nem ismert föl senki. A délután 2 órai gyorsvonattal Bécsbe utaztunk, hol a legboldogabban s legelegánsabban éltünk egészen ma reggelig. Ma délután fél 2-kor érkezünk ide Pestre. Az Orientbe azért szálltunk, hogy majd itt leszünk öngyilkosok ámde megdöntük, hogy ugysis eléggé árnyékos volt az életünk eddig, legyen legalább a halálunk fényes. De meg, itt mi mindenkire nézve teljesen idegenek vagyunk, hogy temetnének el, akár egy sablonszerű halállal kimult, illetve jöjjártat — mig ott legalább utolsó, legforróbb kívánságunkhoz mérten egyszerre, egy sirba temettet el az a kedves, az az áldott regiment. — Ma este fél 9-kor indultunk. Fél kettőkor hajnalban érkezünk Váradra, beszálunk a Fekete Sasba. S aztán — kioltom e világot és — kioltom e világot, a mint Gyulai Pál mondja, oly genálisan! Egy csók még az édessébből — s egy esattanó csók a revolvorból, melyet Ottóm drága keze szorit reá előbb az én, utóbb az ő forró, szerelmes szívére. És azután — elszunnyadni, elaludni — s talán álmodni is, mint Hamlet töpreng, oly esodaszépen...

— De ez nem »bökkenő!« Várva várjuk az utolsó álmat — az éltünk tragikomédiájának finis-ét!

S ezek után — Isten magukkal kedves poéta ismerőseim — köszönet annak, ki halál-hírünket szépen feldolgozva adja le. Ki tudja... no — nincs több időnk.

Üdvözet a sir széléről.

Láng Mariska

és

Janisch Ottó fhdngy.

Budapest, 1881. augusztus 15. szombat, este 6 óra.

*

Mint hiteles forrásból értesülünk, a sajnálatra méltó főhadnagy a kiválóan szép nő szeszélyének lett áldozata. Mindenkít, a kivel viszonyt kezdett e színésznő, közös halállal üldözött, mig végre most akad egy jólelkű, a ki megkönyörült rajta, mert a szerencsétlen véget ért főhadnagyt ő birta rá gyászos tet-tére. Ezt bizonyítják hátrahagyott levelei, melyeket a szeszélyes nő is aláírt, továbbá az a tény, hogy a tett elkövetéséhez feketébe öltözött.

CSARNOK.

AZ ESKÜVŐ.

— Elbeszélés. —

Írta: Amor.

(Folytatás.)

Meg vagy csalva asszonyom s gonoszul rászedve! Kamilla kérője család! Barátjával összebeszélte, hogyan szedjen rá. Az az eretnek pap csak ifjabb unokádat fogja megesketni. Kamilla majd csak nézi. Akarod tudni, honnan mondom én ezt? Egyházunk egyik hü fia hallotta a vékony falon keresztül, mikor azok a szemtelen eretnekek a tervet koholták. Hallotta, hogyan gunyoltak téged; azt mondták, nem baj, ha megtudod a menyegző előtt is, mert ha már az előkészületek meg lesznek téve, a vendégek meghíva, kénytelen leszesz az ifjabbik esküvőjét megtartani a botrány kikerülése végett. Csak az esküvő után mutatják meg majd, hogy kikkel van dolgod.

A vagyon ugy is menyedtől származik, majd szépen zsebre fogják rakni, téged meg kilöknek a gyepre, mint egy vén, hasznavehetlen rossz gebét. Saját szavaik ezek! Sajnálom, hogy ezeket csak most mondhatom el, midőn házad tele van vendéggel, de én is csak most tudtam meg.

A mindenható legyen veled és világítsa meg elmédet. Cselekedjél ugy, mint egy nemes francia hölgyhöz illik, ki korlátlan hatalommal bír családja fölött.

Hü barátod

Clemo.

— Fél órával az esküvő előtt bedugjuk e kanóczot a lóporos hordóba. Hahaha! az lesz ám a duranás fölrobbanás!

Gondosan összehajtogatva a levelet, ismét visszatette zsebébe.

*

Pár héttel a gróf elutazása után megkapta az öreg nő a szükséges okmányokat és egy levelet, melyben érkezésének napját megírta. Ezen kívül egy csomag is érkezett, melynek értékes tartalma: drága keleti gyöngy, gyémánt fülbevalók, gyűrűk s más drágaság vala.

Ez volt a szokásos menyasszonyi ajándék.

Ezen új figyelem, mint a régi szokás elismerése nem téveszté hatását s még növelé gögjét más körülményekkel egyetemben, mert Liverpöli jól kiszámított tiszteletteljes közeledését szintén, mint tekintélyének elismerését vette s az utóbbinak így könnyen sikerült kegyét megnyerni.

A násznagy kötelességei közé tartozott régi szokás szerint az előkészületekre is felügyelni, a lakadalmi szertartásokat az esküvő előtt és után rendezni és vezetni. Bár ezen

elavult szokások nem igen voltak inyére az elkényeztetett divatos uracsnak, de mégis ritka előzékenységgel teljesíté azokat — Különösen magára vállalta egy nyári szalon felkészítését, melynek szabadon álló oldalait színes üveg-falak képezték, e vegre nem kimélve erszényét, különféle ékitményeket hozatott Párisból.

Kamilla iránt tiszteletteljes tartózkodást tanusított. Látogatásai kizárólag ama baráti szolgálatokra vonatkoztak, melyeket magára vállalt.

A nagymama ismételve meghitta öt ebédre, vagy vacsorára, de a meghívást udvariasan és határozottan visszautasította s mint látszik, ép olyan szándékosan kerülte Kamillát, mint emez őt. Magaviselete egyáltalán most oly illedelmes és szeretetreméltó volt, hogy ha Kamilla sajtósága kedélyállapotában képes lett volna arra figyelni, sokkal előnyösebben ítélte volna meg a fiatal embert.

Rezeda élénken vett részt az előkészületekben leginkább azért, hogy ellentétes érzelmeinek felháborodását csilapítsa. Csak, midőn az izgatott sürgés-forgás közepett látta magát, kezdé az előidézett nehézségek teljes horderejét világosan felfogni. Ugz érzi magát, mint a gyermek, ki megdölgődelatlanul felhuzta a zsilipet — és most rémülten várja a zuhogó árnak rohanását.

És Kamilla? Rezeda aggályteljesen észlelte őt. Mindig gondolatokba merülve, részvétlennek látta, egészen felhagyott eddigi élénk tevékenységével a háztartásban. S mintha összebeszéltek volna, most Rezeda foglalta el helyét. Soha nem tanusított hallgatagsággal és engedékenységgel igyekezett Kamillától minden kellemetlenséget elhárítani.

Valóban megható volt gyöngéd figyelme nővére iránt. Mikor felébredt, már ott állt ágya előtt egy friss virágcsokor; egy kedvenc emléket anyjától, egy kis arany medaillont atyja hajával, melyet Kamilla rég birni szeretett volna, egy napon szó nélkül betett annak fiókjába és számtalan, le nem írható figyelemmel halmozta el őt. Gyakran jött a busongó Kamillához, hogy megölelje és megcsókolja, de aztán ismét távozott, magára hagyva a melázót. A világért sem hozta volna szóba ama tárgyat, mely mindkettőjük gondolatát annyira elfoglalta. Attól félt, hogy egy szóval, egy megjegyzéssel felébreszti Kamilla minden alattomos eljárás iránti ellenszenvét s azzal oly határozatot idézhelne elő, mely jelleménél fogva megmásíthatlan lenne.

Képelete pedig oly lángoló színekben látta a jövőt, a szabadságot, a szerelem boldogságát, miszerint okvetlenül meghalna, ha ezekről le kellene mondania, ő legalább azt hitte. Mondhatlan agálylyal látta a döntő pillanatot közeledni a nélkül, mikép a nagymamát valaki arra előkészítette volna, hogy csak egy esküvő fog megtartatni.

Gáthegi ugyan elutazása előtt megírta neki, hogy a színjáték csak az oltár előtt érhet véget, de ő ennek szükségét nem látta be, csak azt látta benne, hogy Kamilla kompromittálását a végtelékig akarják vinni. De hasztalan tett a nagymama előtt arra vonatkozó czélzásokat, ő azokat szokott egykedvűségével hallgatta s nem felelt semmit.

*

A menyegző napjának reggelén sűrű, nehéz köd borított hegyet és völgyet egyiránt. De a mint a nap magasabbra emelkedett, legyőzte a ködfátyolos éjjeli rémeket, melyek egy darabig fel s alábegették, összegomolyodtak, meg szétoszlottak s végre mint üdítő harmat szálltak a földre.

A nap, mely egyiránt ragyog a jóknak és a gonoszoknak e végzeteljes nappal is megáranyoza.

A vendégek mindenfelől érkeztek a Monpesto-palotához. A fejlődő társadalmi állapot me-rev ellentéteivel tagas tért nyújtott itt az észlelésre. Az ünnepélyes czél felé törekedve a legkülönbözőbb jelenségek vonultak el egymás mellett: divatos fogatok, gazdag bérruhás szolgálkakkal, könnyű phaetonok, melyeknek tüzes angol fogatát itt egy felpiperézett arszlán, amott egy merész amazon glacié-keztüös keze hajtá, vágattak el nyomoruságos, rongyos csézák mellett, melyek elé sovány, kócosz gebék voltak fogva. A francia pórkocsis a kötelgyeplő rángatásával, ordítással és ütleggel nógatta a szegény párákat sebesebb járásra. Azután közönséges fakó szekér, tulzottan feleziczomázott falusi hölgyek és urak keztü nélkül; amott elegáns lovasok, azután szolgálk, kik gyalog, lélekszakadva futottak az uraság kocsija vagy lova mellett stb. Így rendezte be Liverpooli saját költségén a nagyszerű lakadalmi alszemélyzetet.

S minél közelebből figyeljük a lakadalmi népet, annál inkább megbizonyosodunk, hogy Liverpoolinak a magyar nemzet lakadalmi szokásait volt szándéka kigunyolni. Volt cigánybanda, kiabálás, ostopattogás, néha kegyetlen trefából egy-egy félmeztelen cigánygyerek, vagy zsebmetsző hátát érintő ostorsuhintás, aztán hangos kaczagás, lönyerítés, pisztoly-puffogatás, csengés-bongás egyesült itt a szabadban vad, de azért vig lármával.

A villa bejáratánál Liverpooli fogadta a vendégeket és sok dicséretet aratott, mert oly ügyesen volt minden rendezve s oly czélszerűen tudta a vendégeket elhelyezni, hogy mindenki tetszés szerint, kényelmesen átöltözködhel.

Külsőleg úgy látszik, hogy minden a legszebb rendben fog végbemenni. Domborády és Gáthegi megírták özvegy Monpestoné asszonyságnak, hogy Jerikóba megérkeztek s a kitűzött órára megjelennek.

És ezen óra már közel volt.

Kamilla és Rezeda a fodrásznók és szobalányok díszítési műveletét szenvedték.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Vadrepeszté irtógépet talált fel Imre S. Deveczerben. A buzafajak közt burjánzó vadrepeszté és egyéb gyom könnyű szerrel való kiirtásának van szánva a találmánybeli gép. A tengely két végén forgattyszerűen görbitve csapokban végződik és ezekre tolt kereken nyugszik. A tengely oldalszáraira van erősítve a szögvas, melyre viszont a végük felé kihegyezett kések gerebjeszerűen szögecselvék. Ugy a tengej felső vízszintes részében, mint a szögvasba három rud van erősítve, melyek esszefoglalva farudban folytatódnak. — Ezen rud végén van a gép kezelésére szolgáló fogantyú. A rud közepe táján a ruddal egyközű síkban forgathatóan alkalmazott emeltyű a rud utján egy toló szerkezettel van összekötve. E toló szerkezet a kerék alatt és felett végig futó két egymással szilárdan összekötött léczből áll, hogy a kerék töveit ezek befoglalják. A felső léczet három helyen rudak forgatják meg, melyek egybefutva, az emeltyűvel mozgásba hozhatók. Az emeltyű mozgását a rudra erősített és hosszukas nyílással bíró lemez kivágása határozza. Használat alkalmával a munkás a forgattyt két kézzel megmarkolva gépet előretolja, mitől a vadrepesztésárak a kések közötti befelé szűkülő rések közé szorulnak és kitépődnek; ha a rések már nagyon megteltek, az emeltyű forgattynjának a rudhoz közeli részével a toló készülék a késsor hegye felé tol-

ható mi által közök megtisztulnak. Minthogy a gabonafajok különféle magassága idején állhat elő a vadrepesztés szükségé, a készülék úgy van berendezve, hogy a tengely lefelé görbitett szárai egymás felett több nyílással is vannak ellátva, melyekbe csavarokkal a szögvas és vele a késsor magasabbra emelhető. A mennyiben ez által a rud hossza kisebbitendő vagy nagyobbítandó volna: ez a sróf megeresztésével eszközölhető, mivel a rud végén hosszukás nyílás van hagyva.

Kőbányai sertesüzlet

A serteskereskedelmi csarnok jelentésé.
Augusztus 18.

a) Hizott sertes árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronkint 300—400 klgron felüli sulyban) ————. 2) Öreg közép (páronkint 300—400 klgron sulyban) ————. 3) Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 47.50—48.50 4) Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 48.—49.— 5) Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 49.—50.— II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) ————. 7) Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban) ————. 8) Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 48.—49.— III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 47.—47.50 10) Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 47.—48.— 11) Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 48.—48.50 — Sertes létszám: Aug. 17 napján volt készlet 132.302 darab. A hizott sertes üzletirányzata: változatlan. — Hizlialni való sertes ————, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtattott 2812 drb.

Budapesti gabonatözsde. Augusztus 18-án. Buza öszre 10.41 pénz, 10.43 áru. Tengeri 1891. jul.—aug. 6.20 pénz, 6.30 áru. Zab öszre 5.78 pénz, 5.80 áru. — Káposztarepse aug.—szept. 15.30 pénz, 15.40 áru.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Eladó téglá.

Kaba község cserép- és téglavetőjében **200,000 drb. jó minőségű téglá** jutanyos áron eladó. 288 1—1

Gyenes Lajos

női divat és rövidárak raktára

Debreczen, főtér, városház-épület.

Ajánlj:

női ruha szöveteket

és díszeket.

Jó mosó toile és satinokat

NÁPERNYŐKET

Francia, Hauschild és Harlandi

kötő és himző pamutokat

Jó szabásu füzőket.

Mintákat kívánatra bérmentve küld.

Női ruhák elkészítését saját szövetből elvállalja 6

Med. univ.

Dr. Sichermann Adolf

az összes gyógytudományok tudora

MASSAGE-GYÓGYGYMNASZTIKAI

ES

orthopädiái (testgyógyászati)

rendelő helyisége:

Debreczen, Nagy-uj-utca 1708. sz.

364 5 **Rendelés egész nap.**

Szegényeknek vasárnap d. e. 8-10 ingyen.

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN.

Ajánl friss töltésű ásványvizet u. m. Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi jod, Emsi Franzensbadi, **Gieshübl**, Gleichbergi, Halli jod, Ivándai, Karlsbadi, Kis-sigeni, Rákóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit forrás, Marienbadi, **Mohai Agnes és Stefánia** forrás, Paradi, Püllnai, Preblau, Pynonth, aczél, **Screbenai** (Bosnia), **Guber** forrás. **Levico és Roncegnoi arsen és vastartal-muak**, Rohitschi, Selters, Salvator, Said-schitz, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizeket.

Továbbá:

Lenkencze, olajban tört minden-féle festékeket és mindennemű**fűszerárakat**

a legjutányosabb áron.

Szabadalmazott

étel- és palack-hűtő jégsekreányeket,

a legjobbnak bizonyult egészségi

szódavíz készülékeket

minden nagyságban.

Berndorfi chinaezüst

és Alpaca evőeszközöket

20 évi jótállás mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endre

Debreczen, főpiacz 1900.

923 Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók, 12

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN, N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.

Francia batistelőnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó **leszállított** áron.**Kiházasítási kelengye**

teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérnemű, divat-rövidaru butor-szövet, szőnyeg, függöny, ágy és asztalterítő, paplan és matrác-raktár dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron

Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

328 és mindenféle 14

fürdő ozikkek.**SÜRGÖNY!**

A világhírű léghajós és légtornász

GIACOMO MERIGHI

csütörtökön Szent István napján, délután

ismét felszáll.

A felszállás előtt a léghajós saját akrobata

társasága, a

BENEDETTI CSALÁD

és más közreműködő tagok fogják a nagyérdemű közönséget mulattatni.

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legújabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

159 29

Férfi chifon-ingek
 gallér vagy a nélkül 1.50, a birneves Schroll-féle chifonból, három minőségben, 1.90. 2.20. 2.60.

Gallérok, kézelők, ZSEBKENDŐK
 MINDEN ÁRHOZ.

Harisnyák
 urak, nők, gyermekek részére.

CZÉRNA- és SELYEM-KEZTYÜK, napernyők, ESERNYŐK
 legolcsóbb beszerzési forrása

SZABÓ LAJOS FIAI
 CZÉGNÉL
 Debreczen, Rózsatér.
 366 10

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság **BUDAPESTEN.**

Gyár és irodák: VI, külső Váci-ut 1696/99. | Városi iroda és raktár: VI, Podmaniczky-utca 14.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű gőz- és járgány cséplőkészülékeit és számos első díjakkal kitüntetett szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabadalm. mélyítő-ekéit, eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle egyvasu ekéit, — talajmivelő eszközzeit, boronáit és rögtörő hengereit, valamint

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és daralók, szabad. Jókay-féle »Hungária» daráló-gépek erőhajtásra, őrölmalmok, és olajmalomrendezések. Eredeti amerikai kéveköto és marok-rakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek szállítható mezei vasutak stb.

88 Előnyös fizetési feltételek. 22—20
Legjutányosabb árak.

DEBRECZENBEN minta raktár **TRNKA FERENCZ** urnál.

Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérn.

Legujabban szabadalmazott

mosógépek,
kerti lóczák,
KERTI BUTOROK,
 jégszekrények,
 TIZEDES MÉRLEGEK,
 mezőgazdasági eszközök,
a legjobb kaszák
 irásbeli jótállással,
 vas- és kátránytető-lemezek,
 valódi „FUCHS“-féle
 rokas jegyü szerszámok
 minden iparághoz.

Minden vasáruba vágó czikkek
legolcsóbb beszerzési forrása.
 Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

TÓTH GYULA
 367 100—75 ELŐBB
 TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA
 vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czepléd-utca sarkán.

Nyomatott a »Debreczeni nyemda részvénytársaságnál, 1891.